ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА НА ДИРЕКЦИЯ „ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ“ ЗА ВТОРОТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2024 г.

I. О Т Ч Е Т
за дейността на отдел ДЗК на дирекция „Обществено здраве” през второто тримесечие на 2024 г.

Дейности **по предварителния здравен контрол** осъществени от отдел „Държавен здравен контрол“ (ДЗК) в дирекция „Обществено здраве” (ОЗ) през периода:

- Участие в комисиите за промяна предназначението на земеделски земи за неземеделски нужди към Областна дирекция „Земеделие ”– 1 участие, на които са разгледани 6 проектни документации;
- Участие в 13 заседания на ЕС в РЗИ, на които са разгледани общо 52 документации - 19 ПУП и 33 инвестиционни проекта; изготвено е 1 становище на проект за СОЗ;
- Участие в 10 общински ЕСУТ;
- Участие в 17 приемателни комисии;
- Участие в 12 заседания на ЕС в РЗИ по процедурите по извършване на екологични оценки (ЕО) на планове и програми и оценки за въздействие върху околната среда на инвестиционни предложения. Подготвени са **становища** по отношение на степента на значимост на въздействие и риска за човешкото здраве на 12 документации в процедурата по преценка необходимостта от ОВОС и на 11 по преценка на необходимостта от изготвяне на екологична оценка - ЕО. През периода не е реализирано участие в заседание на експертния екологичен съвет към РИОСВ;
- Служителите от отдела извършваха процедурата по регистрация на промяна в данните и обстоятелствата на съществуващи обекти с обществено предназначение и активно участваха в процедурата по регистрация на нови обекти с обществено предназначение по Закона за здравето.

Контролната дейност в нехранителните обекти с обществено предназначение беше насочена към изпълнението на указанията на МЗ за провеждане на ефективен здравен контрол по прилагане на законодателството на ЕС и на националното законодателство за обекти с обществено предназначение, за продукти, стоки и дейности със значение за здравето на човека и за фактори на жизнената среда. **През второто тримесечие на 2024 г. от отдел ДЗК дирекция „Обществено здраве”** са извършени: 988 проверки в обекти с обществено предназначение (при план 959 проверки), 33 проверки – във връзка със стоки и дейности със значение за здравето, издадени са 58 предписания, 4 заповеди и са съставени 14 акта. Във връзка с плана за обучение на служителите в отдела са проведени 3 колегиума.

1. Контрол и мониторинг на води

Данните от мониторинга на питейната вода в област Велико Търново показват следното:

От изследваните 147 проби питейна вода **от централни водоизточници** през **II-то тримесечие** 3 броя (2,04%) са нестандартни по микробиологични показатели и 17 броя (11,56 %) – по химични показатели.

Отклоненията по микробиологични показатели в 2 от пробите (Райковци, Средни колиби) са по показател с индикаторно значение Коли форми (КФ) и показатели с безусловно здравно значение Ешерихия коли (ЕК) и Ентерококи. В 1 проба (Буйновци) отклоненията са само по показател Ентерококи. Взетите контролни проби от село Райковци са стандартни. Контролните проби от селата Буйновци и Средни колиби ще бъдат взети през месец юли.

Отклоненията по химични показатели са установени съответно:

- по показатели с безусловно здравно значение: нитрати (Х. Димитрово, Алеково, Горна Студена, Стрелец, Никюп, Сухиндол, Горна Липница, Орловец, Каранци, Иванча, Ст. Стамболово, Върбовка, Обединение, Совата, Коевци, Деляновци и Червена).

С планирания мониторинг са обхванати всички населени места, с изключение на с. Теменуга, което получава организирана доставка на бутилирана вода за населението, поради временно компрометирана водопреносна мрежа и преустановено водоподаване и селата Нацовци и Царски извор, в които в деня на пробонабирането е имало отстраняване на авария по водопреносната мрежа. Пробите от двете населени места ще бъдат взети през месец юли.

Осъществен е контрол над 3 **ведомствени водоснабдителни системи** за питейни нужди, съгласно графика за мониторинг. Всички проби са стандартни по микробиологични и химични показатели.

През отчетния период са изследвани 6 броя проби води от **местни обществени водоизточници.** Отклонения от изискванията на Санитарно-технически норми и правила за водоснабдяване на населените места и промишлеността с питейна вода (Обн. ДВ, бр. 41/70 г.) са установени в 5 проби (83,33 %) по микробиологични показатели (Коли титър).

През тримесечието са изследвани 14 проби води от **минералните водоизточници** в гр. Свищов, с. Овча могила, гр. Полски Тръмбеш и с. Обединение по микробиологични показатели. Отклонения по Наредба №14 на МЗ за курортните ресурси, курортните местности и курортите са установени в пунктове от водопреносната мрежа в лятната къпалня и водоизточника в гр. П. Тръмбеш по показатели Колиформи, Ентерококи, общ брой на мезофилните аеробни микроорганизми при 22°С, и общ брой на мезофилните аеробни микроорганизми при 37°С. Контролните проби и от двата пункта са стандартни.

Във връзка с контрола по качеството на водите в областта през отчетния период са издадени 4 предписания до управителя на „ВиК Йовковци“ ООД – Велико Търново за провеждане на необходимите мероприятия за осигуряване на качества на вода, отговаряща на Наредба №9 за качеството на водата, предназначена за питейно-битови целиза селата Райковци, Средни колиби и Буйновци и 1 за предприемане на необходимите действия за изясняване конфигурацията, границите и площта, и собствеността на имота, в който се намират шахтовите и сондажни кладенци за

питейно-битово водоснабдяване на село Царевец, и предприемане на всички мерки за тяхната защита, при спазване изискванията на Наредба №3 за СОЗ/2000 г.

Съставени са общо 4 акта за установени административни нарушения на отговорните лица, от които 3 за неизвършени задължителни периодични медицински прегледи и 1 за лоши микробиологични резултати в питейната вода за село Райковци.

Графиците за собствен мониторинг на ВиК дружеството за второто тримесечие на 2024 г., съгласно представените справки, се изпълняват в съответствие със съгласуваната от РЗИ – Велико Търново мониторингова програма.

1.2. Повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване

Мониторингът на повърхностните води от язовир „Йовковци" по микробиологични показатели се осъществява съгласно план – програмата за контролен мониторинг на повърхностни води, предназначени за питейно–битово водоснабдяване за 2024 г. на Басейнова дирекция Дунавски район, съгласно Наредба №12/18.06.2002 г.

През второто тримесечие на 2024 г. са изследвани 4 броя проби сурова вода от язовирното езеро. Всички извършени изследвания по микробиологични показатели **отговарят** на препоръчителните стойности на категория А2 на Наредба №12 на МОСВ, МЗ и МРРБ от 18.06.2002 г. за качествените изисквания към повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване (ДВ, бр. 63/2002 г.).

2. Плувни басейни

На територията на област Велико Търново са регистрирани 80 плувни басейна – 60 открити и 20 закрити.

Във връзка с настъпването на активния летен сезон и с оглед изпълнение на изискванията на Инструкция №34 за хигиената на спортните обекти и екипировка към **01.07.2024 г.** са връчени писма на фирмите, експлоатиращи плувни басейни на територията на област Велико Търново, с конкретизирани в тях задължителни хигиенни и противоепидемични мерки, свързани с подготовката на обекта, контрола върху качествата на водата в басейна и експлоатацията му.

През отчетния период са изследвани 16 броя проби води, от които всички са стандартни по изследваните показатели.

3. Контрол върху бутилирани води

През тримесечието са изследвани 5 проби по микробиологични и химични показатели, които отговарят на изискванията на Наредбата за изискванията към бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейни нужди. През отчетния период във връзка с контрола на бутилираните води са извършени 2 проверки в други обекти във връзка с контрола по дейностите, свързани с бутилираните води.

4. Контрол върху козметичните продукти

През второ тримесечие на 2024 г. са извършени 90 проверки в обекти за производство, съхраняване и търговия с козметични продукти.

През второ тримесечие на 2024 година е извършено пробонабиране на козметични продукти за лабораторен контрол по микробиологични и химични показатели на 3 продукта. Лабораторният контрол върху козметичните продукти през II тримесечие се осъществява по изготвен план, съгласно дадените указания от МЗ за планиране на дейността на РЗИ през 2024 г. Козметичните продукти внесени за лабораторен анализ по микробиологични и химични показатели (3 продукта за тежки метали) са българско производство и внос от трети страни. При всичките 3 проби козметични продукти не са установени несъответствия с нормативните изисквания по микробиологични показатели. Получени са и резултатите за съдържание на тежки метали в 3 проби козметични продукти – Продукти за грижа за кожата на лицето, тялото, краката и ръцете (кремове, емулсии, лосиони, гелове, масла), които са в съответствие с нормативните изисквания – не се установява в козметичните продукти съдържание на тежки метали кадмий и олово. Продължава изпълнението на тематична проверка за контрол на пуснатите на пазара слънцезащитни козметични продукти, която ще приключи през третото тримесечие.

5. Контрол по писма от Министерството на здравеопазването относно получени нотификации по системата RAPEX за опасни стоки, открити на територията на Европейския съюз

През второто тримесечие на 2024 г. е постъпила от Министерството на здравеопазването по системата на Съюза за бърз обмен на информация (GRAS-RAPEX) нотификация с номер A12/00966/24 на следния опасен продукт с търговско наименование „RODENT KILLER“ и търговска марка „Stop Rodent“ с предявени неправомерни биоцидни претенции –родентицид, не правомерно предоставен на пазара на Република България, в нарушение на изискванията на Закона за защита от вредното въздействие на химични вещества и смеси и Регламент ЕС №528/2012 г. относно

предоставянето на пазара и употребата на биоцид. Проверени са 7 обекта на територията на област Велико Търново: ветеринарна клиника, ветеринарна аптека, селскостопански аптеки, склад на едро и магазини за промишлени стоки. Не е открито наличие на продукта.

6. Контрол на химични вещества и смеси

През второто тримесечие на 2024 г. във връзка с контрола на химични вещества и смеси, в т.ч. и биоциди са извършени общо 31 проверки.

В хода на проверките на пуснатите на пазара химични вещества и смеси, в т.ч. и биоциди са установени несъответствия на *4 продукта* по отношение на етикетиране – 2 и информационен лист за безопасност – 2.

Дадени са указания на икономическите оператори за привеждането на опасните стоки, в съответствие с изискванията на ЗЗВВХВС, подзаконовите нормативни документи и приложимите регламенти на ЕС.

От страна на икономическите оператори са предприети доброволни коригиращи действия, включително изтеглянето им от пазара, за привеждане на продуктите в съответствие или за ограничаване на наличността им на пазара, за които е уведомена РЗИ – Велико Търново.

Издадени са 2 заповеди на директора на РЗИ – Велико Търново за спиране на реализацията употребата на биоциди, предоставени на пазара от „Фармавит“ ООД, гр. София, както следва:

- **RAT – Pepper**, 4 в 1, пелети, блокчета, паста и „хапчета“, в опаковка от 140 g, неотговарящ на условия на издадени разрешения за предоставяне на пазара на биоцид №2328-6/15.02.2022 г., №2345-4/09.12.2022 г. и №2355-4/02.03.2023 г. на МЗ;
- **DDD-Expert** в 1 l, неотговарящ на условията на издадено разрешение за предоставяне на пазара на биоцид №3477-3/07.03.2024 г. на МЗ.

В изпълнение на указания, регламентирани с писмо изх.№16-01-30/22.03.2024 г. на МЗ през настоящия отчетен период е извършена тематична проверка (ТП) на пуснатите на пазара текстилни и кожени изделия, които могат да влязат в директен или продължителен контакт с човешката кожа или устната кухина за съответствие с т. 43 от Приложение XVII на Регламент (ЕО) №1907/2006 на относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (Регламент REACH). С проверки по документи и на място са обхванати общо 5 обекта, от които 2 производствени предприятия за текстилни и кожени облекла и 3 обекта за търговия на дребно на територията на Великотърновска област. Проверени са документите, придружаващи доставката на общо 12 броя артикули.

В хода на ТП не са представени документи на български език, от които е видно съдържанието или отсъствието на азобагрила в 2 (два) артикула: дамска рокля в жълт цвят от естествена коприна и дамски панталон от вълнен плат, с

производител от „Петров Текстил“ ООД, гр. В. Търново, съгласно изискванията на т. 43 от Приложение XVII на Регламент REACH.

За установеното нарушение е издадено предписание №ЗП-01-41/25.04.2024 г. на РЗИ – Велико Търново, със срок на изпълнение 10.05.2024 г.

В изпълнение на предписаното с писмо вх. №25-73-2/20.05.2024 г. на РЗИ – Велико Търново от икономическия оператор са представени следните документи:

1. Протокол от изпитване №132751227718820/10.05.2024 г. на вълнен плат, цвят черен, артикул: E7033T, производител ESTETHIA G.B.Conte 1757 – Италия;
2. Протокол от изпитване №132761227818821/10.05.2024 г. на копринен плат, жълт цвят, артикул: Fabric silk, състав: 100% коприна, производител HANGZHOU HIPI IMP&EXP.CO., LTD.

Пробите са изпитани в Изпитвателен център АЛМИ ТЕСТ, гр. София, ул. „Цар Самуил“ №5, като резултатите от изследванията показват, че в двете проби, съдържанието на азобагрила, отговаря на вписване 43 от Приложение XVII на Регламент (ЕО) № 1907/2006 (REACH).

В Интегрираната информационна система за събиране и отчитане на дейностите по държавен здравен контрол на МЗ са въведени протоколите с резултатите от изпитването на платовете за азобагрила.

В информационната и комуникационна система за надзор на пазара (ICSMS) са създадени досиета на 3 химични смеси, пуснати на пазара в нарушение на нормативните изисквания, както следва:

- 2 за биоциди, в нарушение на условията за предоставяне на пазара и употребата на биоциди, посочени в разрешението от МЗ;
- 1 за химична смес с изявени претенции на биоцид (инсектицид), без издадено разрешение за предоставяне на пазара на биоцид от компетентния орган.

7. Дейност, свързана с анкетиране на жалби

За второто тримесечие на 2024 година в отдел „Държавен здравен контрол“ при дирекция „Обществено здраве“ са постъпили **29** жалби, като **2** от тях са в процес на решаване. От **27** жалби, **15** са по проблеми извън компетентността на РЗИ и са пренасочени за решаване към други ведомства. От анкетираните **12** жалби: **3** са основателни и **9** са неоснователни. От постъпилите в РЗИ – Велико Търново сигнали през второто тримесечие на 2024 г. **4** броя са за нарушаване забраната за **тютюнопушене** в закрити обществени места и 3 от тях са неоснователни (техният брой е включен в общия брой на неоснователните жалби), а една е в процес на решаване и е включена в техния брой**.**

Жалбите от компетентността на РЗИ – Велико Търново са за лоша текуща хигиена в обекти с обществено предназначение – дом за стари хора, хотели и къщи за гости, лошо качество на питейна вода; шум от различни източници; тютюнопушене в закрити обществени места, температурен режим в детска градина.

8. Контрол във връзка с чл. 56 от Закона за здравето

Приоритет в дейността на отдела през тримесечието беше контрол по спазване на разпоредбите на Закона за здравето за забрана на тютюнопушенето в закритите обществени места, в това число и обекти за хранене и развлечение и транспортни средства за обществен превоз.

През отчетния период на 2024 г. са извършени общо 323 проверки в обекти с обществено предназначение и обекти за хранене и развлечение за спазване на чл. 56 от ЗЗ. Извършени са 5 проверки на транспортни средства за обществен превоз на пътници от градския и междуградския транспорт и 6 проверки в местата за домуване на транспортните средства (депа, гаражи, началните спирки, таксиметрови стоянки и други).

9. Контрол на службите по трудова медицина регистрирани на територията на област Велико Търново

На територията на област Велико Търново има 15 (петнадесет) служби по трудова медицина (СТМ), регистрирани по реда на Наредба №3 от 25.01.2008 г. за условията и реда за осъществяване на дейността на службите по трудова медицина и **1 (един) офис** на СТМ, регистрирана на територията на друга област, който функционира на посочения в регистъра адрес (3 офиса на СТМ регистрирани на територията на друга област не функционират на обявените адреси в град Велико Търново).

През второ тримесечие не са извършвани проверки на служби по трудова медицина.

II. ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА НА ОТДЕЛ „ПРОФИЛАКТИКА НА БОЛЕСТИТЕ И ПРОМОЦИЯ НА ЗДРАВЕТО” ЗА ВТОРОТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2024 г.

I. АНАЛИЗИ, ОЦЕНКИ И ПРОУЧВАНИЯ

1. Здравословно състояние на организираните детски и ученически колективи

1.1. Анализ и оценка на здравословното състояние на децата и учениците от област Велико Търново по данни на медицинските специалисти от здравните кабинети в детските и учебни заведения. Предоставяне на анализите на областната администрация, РУ на образованието за информация, обсъждане и предприемане на съответни мерки. Изпращане в МЗ и НЦОЗА.

В срок бяха изготвени и изпратени до МЗ и НЦОЗА „Анализ и оценка на здравословното състояние на децата от детските заведения в област Велико Търново за учебната 2023/24 година“ и таблици към анализа; и „ Анализ и оценка на здравословното състояние на учениците в област Велико Търново за учебната 2023/24 година“ и таблици към анализа.

Анализите бяха предоставени на областния управител и РУ на образованието – Велико Търново за информация, обсъждане и предприемане на съответни мерки.

„Анализ и оценка на здравословното състояние на децата от детските заведения в област Велико Търново за учебната 2023/24 година“ и „ Анализ и оценка на здравословното състояние на учениците в област Велико Търново за учебната 2023/24 година“ бяха публикувани на официалната страница на РЗИ – Велико Търново.

2. Хранене на организирани детски и ученически колективи

С цел мониторинг и изготвяне на годишна оценка на храненето на децата и учениците в област Велико Търново ежемесечно в електронна таблица за обработка се нанасят данните от:

2.1. продуктовите набори на всички 6 детски ясли в областта;

2.2. продуктови набори на 10 детски градини в областта;

При проверките на храненето в детските ясли и градини се проверява и осигуряването на диетично хранене на деца със здравословни проблеми, нуждаещи се от специфично хранене, което следва да бъде осигурено по силата на чл. 7 ал. 2 на Наредба № 2/2013 и чл. 6, ал. 2 на Наредба № 6/2011 г.. През изминалото тримесечие бяха констатирани 4 деца, посещаващи детска градина с осигурено диетично хранене.

Годишните анализи за организираното детско и ученическо хранене ще бъдат изготвени в срок в края на годината.

3. Оценка на седмичните учебни разписания на учениците

3.1. Извършване на оценка на седмичните разписания по реда и процедурите на Наредба №10 за здравните изисквания при изготвяне и спазване на седмичните учебни разписания за втория срок на учебната 2023/2024 година и първия срок на учебната 2024/2025 година.

През изтеклото тримесечие бяха извършени 4 оценка на седмичните разписания на 30 паралелни по реда и процедурите на Наредба №10 за здравните изисквания при изготвяне и спазване на седмичните учебни разписания за втория срок на учебната 2023/2024 година.

4. Мониторинг на факторите на жизнената среда

4.1. Мониторинг на шума в урбанизираните територии

4.1.1.Изготвяне и изпращане в МЗ и НЦОЗА на обобщена информация за изпълнените от общините мерки за ограничаване на шума в населените места през предходната година. Срок - 20.04.

Изготвена беше информация за изпълнените мерки за ограничаване на шумовото натоварване от автомобилния транспорт в наблюдаваните населени места на област Велико Търново през 2023 г., включени в Програмите за опазване на околната среда на територията на съответната община. Обобщената информация е изпратена до МЗ и НЦОЗА в срок.

Изготвено и изпратено беше писмо до министъра на здравеопазването и директора на НЦОЗА за промяна и актуализация на пунктовете на мониторинг през 2024 г. в трите наблюдавани града – В. Търново, Г. Оряховица и Свищов.

5. Пилотно проучване на НЦОЗА за оценка на нивото на здравно образование на учениците

Извънпланово беше организирано и проведено пилотно проучване за „Оценка на нивото на здравно образование, утвърждаване на здраве и превенция на хроничните незаразни болести в училище“. Проучването е в рамките на Националната програма за превенция на хроничните незаразни болести 2021-2025 г. Проведе се в две училища на град Велико Търново: ОУ “Св. Патриарх Евтимий“ - 98 ученици от 5-ти клас и ПЕГ „Проф. д-р Асен Златаров” - 79 ученици от 10-ти клас.

II. ДЕЙНОСТ ПО РЕГИОНАЛНИ И НАЦИОНАЛНИ ПРОГРАМИ И ПРОЕКТИ

„ЗДРАВИ ДЕЦА В ЗДРАВИ СЕМЕЙСТВА” – ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО

Здравно образование на населението по рисковите за здравето фактори и профилактиката на хроничните незаразни болести (ХНБ)

1. Здравно образование на населението (на популационно ниво)

1.1. Публикуване на интернет страницата на РЗИ – Велико Търново на информации и съобщения за програмните дейности и инициативи, снимков материал и други.

На интернет страницата на РЗИ – Велико Търново бяха публикувани 16 информации и съобщения за програмните дейности и инициативи, снимков материал и други.

1.2. Разпространение на печатни здравно-образователни материали в рамките на програмните инициативи и мероприятия.

Разпространени бяха 1 491 печатни здравно-образователни материали на 28 заглавия в рамките на програмните инициативи и мероприятия.

2. Мобилизиране на общности за дейности по профилактика на ХНБ и промоция на здравето

2.1. Повишаване на физическата активност на деца, ученици и възрастно население

Организиране и провеждане на кампания „Движи се и победи 2024“ пролетен етап, в т. ч. и спортно-туристически празник в парк Ксилифор.

През изминалото тримесечие бяха организирани и проведени три туристически маршрута и спортно-туристически празник в рамките на Кампанията „Движи се и победи – пролет 2024”. По трите маршрута преминаха общо 208 деца, ученици и възрастни хора, в това число: 5 семейства, 141 жени и 67 мъже.

В туристическия маршрут до Преображенски манастир под мотото „Животът изисква движение!“ участниците се включиха в изпълнението на различни физически упражнения, където показаха умения и способности като баланс, равновесие, гъвкавост и координация.

Кампанията беше закрита със спортно-туристически празник в парк Ксилифор, в който деца и ученици премериха сили в: туристическите щафети, центровете на предизвикателството (катерене по висяща въжена стълба и изкуствена катерачна стена, туристически каяк), спортните състезания – плажен волейбол, бадминтон, блиц-турнир по шах, стрелба в цел, дълъг скок, колокрос.

Победителите в отделните спортно-туристически дисциплини получиха грамоти и награди.

2.2. Инициативи за превенция на рискови за здравето фактори (тютюнопушене, употреба на алкохол, нездравословно хранене, наднормено тегло и затлъстяване, повишено кръвно налягане и други).

През второто тримесечие на 2024 г. в рамките на програмата „Здрави деца в здрави семейства“ бяха организирани и реализирани редица инициативи за превенция на здравето като:

- Тематични интерактивни обучения „Вредата от алкохола“ (4) с 94 ученици;
- Образователна кампания за превенция на тютюнопушенето под мотото „За да бъда здрав, красив, паметлив и успешен, аз избирам да не пуша!“ в ОУ „Христо Ботев“, с. Ресен;
- На 5.06.2024 г. в ОУ „Христо Ботев“, с. Ресен се проведе интерактивно обучение на ученици от 5 клас на тема „Как да се храня здравословно“. Инициативата имаше за цел да повиши и затвърди знанията на учениците за основните препоръки за разнообразно хранене и последствията от прекомерната употреба на храни, съдържащи захар, мазнини и сол.
- Цикъл от интерактивни обучения по темата тютюнопушене на ученици от среден курс от ОУ „Димитър Благоев“, гр. В. Търново;
- Интерактивно обучение на лица с психични и интелектуални затруднения на тема „Пътят към сърцето – ползи и вреди“ ;

Общо по програмата „Здрави деца в здрави семейства“ са проведени 15 обучения на 341 деца и ученици.

2.3. Кампания за превенция на тютюнопушенето сред младите хора по повод на Световния ден без тютюнопушене – 31 май.

По повод на Световния ден без тютюнопушене – 31 май беше проведен областен конкурс за инфографика. В конкурса бяха представени 46 инфографики на ученици от 5 до 11 клас от 5 училища на област Велико Търново,

В парк Ксилифор под мотото „Оставих своя отпечатък в борбата срещу тютюневата индустрия“ беше осъществена информационна кампания в подкрепа на кампанията на СЗО – „Пристъпете и вземете позиция за здравословно бъдеще“.

2.4. Кампании за превенция на ХНБ (сърдечно-съдови, белодробни, ракови, диабет, затлъстяване) и рисковите за здравето фактори (тютюнопушене, употреба на алкохол, нездравословно хранене и други):

- За поредна година в рамките на програма „Здрави деца в здрави семейства” Регионална здравна инспекция - Велико Търново, Община Велико Търново и филиалът на Медицински университет гр. Варна във Велико Търново организираха на 10 май 2024 година в парк „Марно поле” във Велико Търново „Клиника на открито”. Инициативата беше посветена на превенцията на хроничните незаразни болести (сърдечно-съдови, белодробни, диабет, затлъстяване). През импровизираните кабинети на „Клиниката на открито“ преминаха близо 90 пациенти.

Разпространени бяха 9 заглавия на здравно-образователни материали на здравна тематика.

На 26 юни се проведе и втора „Клиника на открито“ в парк „Дружба“, в която 37 лица бяха изследвани за носителство на вируса ХИВ, за сифилис, хепатит В и С, и кръвна захар.

2.5. Организиране на информационни кампании:

През второто тримесечие на годината бяха проведени информационни кампании по повод на: Световния ден за борба с хипертонията – 17 май; Европейския ден за борба със затлъстяването – 19 май и Международния ден за борба с наркоманиите и трафика на хора – 26 юни.

3. Профилактика на пътно-транспортния травматизъм

3.1. Инициране, организиране и изпълнение на дейности в рамките на Областната политика по БДП за изпълнение на Националната стратегия за безопасност на движението по пътищата в Република България 2021 -2030 г. – обучителни дейности с деца и ученици, демонстрации на алкоочила, викторини и др.

На дискусионния форум под наслов „Институции. Деца. Безопасност“ в гр. Свищов, посветен на 20-годишнината от трагедията в река Лим, главният експерт на отдела взе участие с презентация, показваща работата на РЗИ – Велико Търново по профилактиката на пътно-транспортния травматизъм и безопасността на движението по пътищата.

По повод Деня за безопасност на движение по пътищата - 29 юни беше организирана информационна кампания на интернет- и фейсбук- страниците на инспекцията под мотото „Лято е! Да запазим живота на пътя!“.

Маркетинг на програмата

1. Участие в работни срещи с партньорите за обсъждане провеждането на програмни инициативи.

Ресорният експерт от отдел ПБПЗ взе участие в неприсъствено заседание на Областната комисия по безопасност на движението по пътищата на територията на област Велико Търново, във връзка с изготвяне на годишен доклад за изпълнение на областната политика по БДП за 2023 г. и годишна областна план-програма по БДП за 2024 г.

ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА НАРКОМАНИИТЕ В ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО

1. Образователни игри „Ние знаем как да бъдем здрави" по повод 26 – юни Международния ден за борба със злоупотребата и нелегалния трафик на наркотични вещества

На 26 юни 2024 г. в парк Дружба във Велико Търново се проведоха традиционните за града образователни игри „Ние знаем как да бъдем здрави" като израз на обединението и ангажираността на младите хора, доброволците и институциите в борбата с наркотиците. Инициативата се организира за девета година от Регионална здравна инспекция – Велико Търново в партньорство с Превантивно-информационен център по наркомании, Местната комисия за борба с трафика на хора и Местната комисия за борба с противообществените прояви към община Велико Търново. В състезанието взеха участие общо 11 отбора с по 2 участника на възраст 14 – 18 години от 4 училища в старата столица: ПЕГ „Проф. д-р Асен Златаров" (4 отбора), СУ „Ем. Станев" (3 отбора), ПГСАГ „Ангел Попов"(2 отбора) и ПХГ „Св. св. Кирил и Методий" (2 отбора) .

2. По повод 26 – юни Международния ден за борба със злоупотребата и нелегалния трафик на наркотични вещества беше организирана информационна кампания на интернет- и фейсбук- страниците на Инспекцията под мотото „Доказателствата са ясни: инвестирайте в превенция".

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ХРОНИЧНИТЕ НЕЗАРАЗНИ БОЛЕСТИ 2021 г. – 2025 г.

1. Дейности по факторите на риска за ХНБ - тютюнопушене, нездравословно хранене, ниска физическа активност, употреба на алкохол

- Общо в рамките на програмата са реализирани 8 обучения на 192 деца и ученици.
- В различни детски градини в област Велико Търново бяха проведени интерактивни уроци за повишаване на двигателната активност. В ДГ „Вяра, Надежда, Любов", гр. Павликени; ДГ „Здравец", гр. Г. Оряховица и ДГ „Димитър Генков", с. Поликраище децата се запознаха с основните видове физическа активност и ползата от движенето за здравето.
- На 3 юни 2024 г. в парк „Детски кът" в град Горна Оряховица се проведе „Сладоледена работилница" с участието на деца от втора група на ДГ „Здравец". Под формата на групова работа, презентация и забавни игри

децата „изработиха“ любимия си сладолед, запознаха се с препоръките за устна хигиена и разнообразно хранене. Взеха участие в състезателни игри, където показаха знания, баланс, бързина и сръчност.

- -На 21 май 2024 г. в СУ „Бачо Киро“, град Павликени, се проведе вторият етап (първият етап премина през първото тримесечие на 2024 г.) от информационната кампания „Живей активно и отговорно!“, включващ образователни игри на тема „Зная, мога и спортувам редовно“. Целта на проявата беше формиране на положително отношение, отговорно поведение, активно общуване, работа в екип и съревнование между младите хора;
- На 19 юни 2024 г. в град Полски Тръмбеш се проведе информационна кампания „Седмица на отворените врати“ за превенция на хроничните незаразни (сърдечно-съдови, белодробни, диабет) и заразни болести (туберкулоза, СПИН и хепатит), включваща: консултации за отказ от тютюнопушене, демонстрация на пушеща кукла Сю и алкоочила и „Клиника на закрито“. В импровизираните кабинети на „Клиниката“ преминаха 42 лица на възраст от 20 до 80 години.

2. Провеждане на информационни кампании за превенция на зависимостите – употреба на алкохол и наркотични вещества, тютюнопушене.

През второто тримесечие на 2024 г бяха организирани информационни кампании на интернет страницата на РЗИ – Велико Търново и фейсбук – страницата на Институцията по повод на :

- 10 май - Световен ден на физическата активност с мото „Движенето – това е здраве“;
- 12 май – Международен ден на сестринството;
- 31 май 2024 - Световен ден без тютюнопушене под мотото „Защита на младите хора от намесата на тютюневата индустрия“;
- подкрепа на кампанията на СЗО – „Пристъпете и вземете позиция за здравословно бъдеще“;
- 26 юни – Международен ден за борба със злоупотребата и нелегалния трафик на наркотични вещества с мото: „Доказателствата са ясни: инвестирайте в превенция“;
- 29 юни – Ден за безопасност на движение по пътищата.

3. Популяризиране на кабинета за консултиране и отказване от тютюнопушене по време на кампании и образователни дейности с млади хора и др. и оказване на консултативна помощ за отказване от тютюнопушене в ККОТ в инспекцията и по време на програмни инициативи.

В кабинета за отказване от тютюнопушене (ККОТП) в РЗИ - Велико Търново беше оказана консултативна помощ за отказване от тютюнопушене на 38 лица на възраст от 22 до 76 години. По време на инициативи на отдела бяха организирани 2 изнесени кампании за популяризиране на кабинета за консултиране и отказване от тютюнопушене.

4. Осъществяване на методично-консултативна помощ на ръководството и персонала в детските и учебни заведения по прилагане на нормативните документи за организираното хранене на децата и учениците, както и на рецептурниците за отделните възрастови групи.

Голям обем работа беше осъществена при оказването на консултативна дейност при разработването , представянето и реализацията на училищни проекти в националния конкурс на МЗ „Посланици на здравето". Националният ученически конкурс „Посланици на здравето" се провежда в подкрепа на здравословния начин на живот на младите хора и превенцията на поведенческите рискови фактори за здравето, свързани със здравословното хранене, физическата активност, злоупотребата с алкохол и тютюнопушенето. Тази година в XVI-то издание на Националния ученически конкурс „Посланици на здравето" са допуснати за участие 53 проекта на ученици от 1-ви до 12-ти клас от цялата страна. **От област Велико Търново** са номинирани за участие в конкурса **шест проекта:** „Здравословно хранене и спорт – нашата мисия" на ПГСАГ „Ангел Попов", гр. Велико Търново; „Вкусно здраве", ПГТ „Д-р Васил Берон", гр. Велико Търново; „За своето тяло се грижи и здрав ще бъдеш ти", ПДТГ „Димитър Хадживасилев", гр. Свищов; „Откриване на баланса: Справяне с наднорменото тегло в училищна среда", СУ „Цветан Радославов", гр. Свищов; „Храни се здравословно и спортувай редовно " и „Предизвикателството да живееш здравословно", ОУ „Христо Ботев", с. Ресен. Реализацията на проектите в конкурса ще продължи до 30 октомври 2024 г., а официалното награждаване на победителите ще се проведе през месец декември 2024 година.

Методично-консултативна помощ беше оказана на ръководството и персонала на 2 детски градини (с. Ресен и с. Поликраище) и едно училище (СУ „Б. Киро", гр. Павликени).

Консултативна помощ е оказана на 11 лица.

5. Разпространение сред населението на образователни материали за националните препоръки за хранене на деца и възрастни и профилактиката на заболявания, свързани с нездравословните хранителни навици (диабет тип 2, свръхтегло и затлъстяване, високо артериално налягане и други); тютюнопушене, алкохол и движение.

По време на инициативи на отдела са разпространени 11 заглавия на 302 броя ЗОМ.

6. Отбелязване на традиционните дни на здравето чрез публикации в интернет, медийни изяви и други инициативи.

На сайта на РЗИ – Велико Търново бяха публикувани информационни материали за Световния ден на здравето – 7 април; 12 май – Международен ден на сестринството; 10 май - Световен ден на физическата активност; 31 май 2024 - Световен ден без тютюнопушене; 26 юни – Международен ден за борба със злоупотребата и нелегалния трафик на наркотични вещества.

Дейности по НП ПХНБ бяха отразени в 3 материала на местната преса и 16 публикации на официалната страница на РЗИ – Велико Търново.

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И КОНТРОЛ НА ХИВ И СЕКСУАЛНО ПРЕДАВАНИ ИНФЕКЦИИ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ 2021 – 2025 г.

1. Организиране на кампании за борба срещу СПИН

- Организирана и проведена беше информационна кампания „Седмица на отворените врати“/клиника на закрито в град Полски Тръмбеш за превенция на хроничните незаразни (сърдечно-съдови, белодробни, диабет) и заразни болести (туберкулоза, СПИН и хепатит);

- В гр. Павликени на 21 май беше проведен вторият етап на образователна кампания „Живей активно и отговорно!“ по темите СПИН, алкохол, и тютюнопушене.

Ресорният експерт от отдела участва в конференцията „Мобилен център за полово възпитание и култура – иновативна социална работа, постижения и перспективи“, организирана от Превантивно Информационния Център във Велико Търново.

2. Разпространение на нагледни печатни здравно-образователни материали в рамките на програмните инициативи и мероприятия.

По време на инициативите бяха разпространени 4 заглавия/120 тираж по темата СПИН и 2807 презерватива.

3. Осъществяване на партньорство с Центъра за междуетнически диалог и толерантност „Амалипе” и други НПО по изпълнение на дейностите в рамките на Националната програма за превенция и контрол на ХИВ и СПИ.

Мероприятията за превенция на хроничните незаразни (сърдечно-съдови, белодробни, диабет) и заразни болести (туберкулоза, СПИН и хепатит) - „Седмица на отворените врати“ и „Клиника на закрито“, в град Полски Тръмбеш, бяха организирана от РЗИ – Велико Търново, със съдействието на здравния медиатор на Община Полски Тръмбеш в рамките на Националната програма за превенция и контрол на туберкулозата в България (2021 - 2025 г.).

НАЦИОНАЛНАТА СТРАТЕГИЯ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА РАВЕНСТВО, ПРИОБЩАВАНЕ И УЧАСТИЕ НА РОМИТЕ 2021 – 2030 г.

1. Провеждане на срещи с общинските медиатори и представители на Центъра за междуетнически диалог и толерантност „Амалипе" – Велико Търново за планиране и реализиране на дейности по профилактика на болестите и промоция на здраве сред ромски общности.

През изтеклото тримесечие бяха проведени две срещи с общинските здравни медиатори на общините Полски Тръмбеш и Златарица.

2. Включване на деца, ученици и възрастно население от етническите малцинства в организирани кампании по профилактични програми и проекти, и в дейности по повод на световни и международни дни със здравна тематика.

РЗИ – Велико Търново, със съдействието на здравния медиатор на Община Полски Тръмбеш, организира и проведе общоградска кампания в рамките на Националната програма за превенция и контрол на туберкулозата в България (2021 - 2025 г.).

3. Оказване на методично-консултативна помощ и провеждане на индивидуални обучения на здравни медиатори към общините, медицински специалисти и педагози за организиране на инициативи за профилактика на туберкулозата, СПИН и СПИ, наркомании и алкохол в населени места с преобладаващо ромско население.

В град Златарица, след оказване на методично-консултативна помощ и осигуряване на здравно-образователни материали, здравният медиатор на общината проведе образователна кампания по повод 26 юни - Международния ден за борба със злоупотребата и нелегалния трафик на наркотични вещества.

4. Разпространение на образователни материали за профилактиката на хроничните незаразни болести и рисковите фактори за тях; СПИН, туберкулоза, СПИ; чревни заразни болести, трансмисивни инфекции и други в населени места с преобладаващо ромско население, институции за деца и др.

По време на инициативите бяха раздадени 296 броя на 5 заглавия ЗОМ и 576 презерватива.

Връзки със СМИ:

През второто тримесечие на 2024 г. отдел ПБПЗ организира 2 пресконференции и 10 радиорепортажа. Дейността на отдела беше отразена в 22 материала на местната преса.

IV. КОНТРОЛНА ДЕЙНОСТ

1. По спазване на изискванията на чл. 54а, 56 и 56а от ЗЗ за забрана на тютюнопушенето продажбата на диазотен оксид (райски газ) и пълнители с него:

1.1. Осъществяване на систематичен здравен контрол по спазване на забраната за тютюнопушене в закритите обществени места, в помещенията с обособени работни места и на някои открити обществени места, съгласно чл. 56 и чл. 56а от Закона за здравето.

При план 120 проверки са направени 123 проверки.

1.2. Осъществяване на систематичен здравен контрол по спазване на забраната за продажбата на диазотен оксид (райски газ) и пълнители с него съгл. чл. 54а и чл. 56а от Закона за здравето.

При план 10 проверки са направени 11 проверки.

2. По спазване на изискванията на чл. 54 и чл. 55 от ЗЗ за продажбата и рекламата на алкохолни напитки:

2.1. Осъществяване на контрол по спазване на забраната за продажба на алкохолни напитки на лица под 18 години (чл. 54, т. 1 от ЗЗ) – извършени са 11 проверки.

2.2. Осъществяване на контрол по спазване на забраната за продажба на алкохолни напитки на спортни прояви и обществени мероприятия, организирани за деца и ученици (чл. 54, т. 4 и т. 5 от ЗЗ).

При план 2 проверки са направени 2 проверки.

2.3. Извършване на преглед на местната преса за отпечатване на пряка и непряка реклама на спиртни напитки (чл. 55, ал. 1 и ал. 2 от ЗЗ) – ежедневно.

3. По спазване и изпълнение на установените с нормативен акт изисквания за здравословно хранене на подрастващите

3.1. Извършване на здравен контрол по спазване на изискванията на Наредба №2/07.03.2013 г. за здравословно хранене на децата на възраст от 0 до 3 години в детските заведения и детските кухни, в т. ч. и по отношение на храненето на децата, нуждаещи си от диетично хранене (брой нуждаещи се деца, по какъв начин е осигурено храненето им и др.).

При план 3 проверки на детски ясли са направени 3 проверки.

При план 2 проверки на детски кухни са направени 2 проверки.

3.2. Извършване на здравен контрол по спазване на изискванията на Наредба №6/2011 г. за здравословно хранене на децата от 3 до 7 години, в т. ч. и по отношение на храненето на децата, нуждаещи си от диетично хранене (брой нуждаещи се деца, по какъв начин е осигурено храненето им и др.).

При план 28 проверки на детски градини са направени 28 проверки.

3.3. Извършване на здравен контрол по спазване на изискванията на Наредба №37 на МЗ за здравословното хранене на учениците.

При план 5 проверки на ученически столове са направени 5 проверки.

При план 12 проверки на ученически бюфети и вендинг автомати са направени 13 проверки.

Утвърдени са 21 менюта за училищни екскурзии и зелени училища. Издадено е 1 предписание за установени нередности по спазване на изискванията на Наредба №37 на МЗ за здравословното хранене на учениците.

V. ПОВИШАВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯТА:

Младши експертът в отдел ПБПЗ премина присъствено обучение в ИПА гр. София „Въведение в държавната администрация“.

05.07.2024 г. **д-р Л. Бижева – директор на дирекция ОЗ**